

Opsamling på input til nyt stadion fra fans og borgere

En af de centrale ambitioner bag det nye stadion er bedre og større fanoplevelser. Derfor har Kongelundens Sekretariat haft flere dialoger med fangrupper i forskellige formater.

Dette notat samler op på input fra tilhængere og borgere på nedenstående konkrete borgerinddragelsestiltag med direkte fokus på stadion:

- 8. september: Åben workshop for alle
- 12. september: Aarhus Walk
- 15. september: Fokuseret workshop for inviterede
- 14. oktober: Workshop for unge i alderen 15-16 år
- Løbende mulighed for at fans kan indsende inputs til idébanken

Den 8. september 2021 arrangerede Kongelundens Sekretariat en åben workshop i Stadionhallen for alle interesserede borgere – også med deltagelse fra AGFs ledelse. I forbindelse med en Aarhus Walk op til kampen mellem AGF og Vejle Boldklub søndag den 12. september 2021 var sekretariatets medarbejdere placeret ved Søren Bruun på Skt. Pauls Kirkeplads, på Boulevardcafeen samt på Ingerslev Boulevard. Her modtog man input fra interesserede fans. Derudover arrangerede sekretariatet en fokuseret inddragelse af 'ultras'/tilhængere fra stemningsafsnittet med deltagelse af internationale rådgivere ved en workshop den 15. september 2021. Den 14. oktober mødtes sekretariatet med en gruppe unge på Frederiksbjerg-Læssøesgade Fritidscenter. Opsamlingen på denne workshop kan findes særskilt i slutningen af dette dokument. Løbende har sekretariatet desuden modtaget inputs via mail, hvor fans har kunnet tilkendegive deres ideer og synspunkter.

De mange relevante inputs, som Kongelundens Sekretariat har modtaget fra de interesserede tilhængere, opsummeres på tværs af nedenstående overskrifter.

Billetter mv.

Ticketing - Online, mobile app, ticket office, hospitality options, value

Med inspiration fra Berlin peger fans på, at man kan kombinere transporten til stadion med selve billetten, således at man med en billet til fodboldkampen også har inkluderet transport med eksempelvis shuttlebus fra banegården.

En gruppe har peget på, at man bør undersøge muligheden for at flere handlinger og aktiviteter integreres i billetten, så man får et 'pengeløst' stadion.

Ankomst og adgang til stadion

Stadium Arrival / Queues – Vehicle access, parking, drop off points, bike racks, queuing, turnstiles

Ankomsten til Stadion via Stadion Allé betegnes af mange fans og brugere som historisk. De mener, at det er afgørende, at den ikke blot bevares, men også styrkes. Det kan blandt andet sikres ved at flytte ankomsten til stadion fra selve John Stampes Plads længere op mod Lukas Kirken f.eks. ved Tivolis indgang.

Man kan gøre den sydlige del af Stadion Allé (fra Tivoli Frihedens indgang til John Stampes plads) til en større del af én stor fanzone gennem spotbelysning i AGF's farver på kampdage samt tilstedeværelsen af boder, barer og caféer langs vejen ned mod stadion.

Flere deltagere i workshoppene peger på vigtigheden af at sikre tilgængelige adgangsforhold til stadion fra andre dele af byen. Mere konkret peges på bedre stier med belysning særligt fra Jyllands Allé og Vilhelm Becks Vej, der udgør den vestlige ankomst til stadionområdet.

Ankomsten ind i selve stadion spiller også en afgørende rolle, når man spørger borgerne. Flere ind- og udgange hele vejen rundt om stadion kan bidrage til en større tryghedsfølelse hos børnefamilierne, der for nuværende deler indgang med fans i stemningsafsnittet. På den måde undgår man ligeledes at skulle stå i kø for længe. Konkret peges der på adgangen til stadion ved Sportens Hus/Team Danmark Centret, der betegnes som smal og ufremkommelig.

Mange er positivt stemte over for shuttlebusser, der kan fragte fans til og fra stadion. Her peges på banegården som "hub", mens områder med gratis parkering også foreslås som et opsamlingspunkt. De trafikale udfordringer er i det hele taget højt på dagsordenen. Der er dog mange forskellige ønsker. Flere peger på et behov for mere ordnede forhold for cyklister, både på ankomstvejene til stadion, men også en opgradering af antallet og placeringen af cykelparkering ved stadion fremhæves.

I den nuværende situation fremhæves det, at de trafikale forhold skal tilrettelægges grundlæggende anderledes, fordi der efter kampene hersker udfordrende og nogle gange farlige situationer, hvor fodgængere, cyklister og bilister alle forlader områder ad samme vej på samme tid.

Mange peger ligeledes på, at et nyt parkeringshus vil kunne afhjælpe nogle af de problemer, som folk, der ankommer til området i bil, oplever.

Mad og drikke

Food and Beverage – Restaurant, food and drink options, healthy food, order at seat

Mange fans efterspørger flere boder, der sælger mad- og drikkevarer. Nogle peger på, at de gerne må spredes ud og forbindes med den forlængede ankomstzone langs Stadion Allé. Ligeledes er det

vigtigt for fans, at madboderne inden i stadion er mere jævnt fordelt, således at køerne i halvlegen ikke bliver for lange.

Tilhængernes ønsker til det konkrete udbud af mad er overordnet todelt. Mange lægger vægt på, at stadionplatten er en uundværlig del af stadionoplevelsen og fortsat skal udbygges. Flere savner dog alternativer, og langt hovedparten giver tilsagn til, at et bredere udvalg skal sikres. Her kan fokus være på mere bæredygtige alternativer, såsom kødfrie retter, der også efterkommes af vegetarianer og veganeres ønsker til maden. Mange refererer til street food konceptet, hvor forskellige madboder tilbyder forskellige udvalg af mad til forskelligartede præferencer. Her fremhæves eksempelvis pita og shawarma i særlig grad, fordi det er mad, som er let at håndtere, når man spiser stående.

Inputtene gælder også i forhold til udbuddet af drikkevarer. Selvom øl spiller en stor rolle for nogle gruppers stadionoplevelse, er der andre, som ikke drikker eller kan tåle øl, såsom glutenallergikere, der ønsker andre alternativer. Eksempelvis peger flere på, at en god kvalitetskaffe ofte er at foretrække fremfor alkoholiske drikke.

Fanshop

Club Shop – Size, location, opening hours, stock, experience

Ikke mange kommenterer på tilstedeværelsen af en fanshop, men det er en klar forventning, at der fortsat vil være en fanshop, når det nye stadion er etableret. Enkelte tilhængere peger på, at der bør være flere bæredygtige ting i fanshoppens sortiment.

Museum

Museum – Opening hours, usage patterns, exhibits

Dem, som omtaler tilblivelsen af et fodboldmuseum i området, forholder sig alle positivt hertil. Her kan både være fokus på dansk fodbold generelt, men der bør også være et egentligt AGF-museum/udstilling.

Nogle peger på, at man bør åbne søjlehallen op for besøgende i hverdagen, da det kan tjene som en historisk attraktion i sig selv.

I idebanken henvises samtidig til Arsenal's hjemmebane Emirates Stadium i London, hvor man i høj grad har integreret klubbens historie i selve stadion. Fans og spillerlegendernes historie er indskrevet i facaden. Man kan dermed gå hele vejen rundt om stadion og dyrke fanhistorie og -kultur. Ligeledes har fans mulighed for at købe en "fan-flise" i belægningen udenfor stadion, så de trofaste fans aldrig går i glemmebogen.

Fanzoner

Fan Zones – Location, weather protection, access, family zones, children's activities

For mange fans er det afgørende, at der skabes bedre miljøer til at dyrke fællesskabet både før og efter kampen. Det handler altså om at forlænge fanoplevelsen, så den ikke kun centrerer sig om kamptidspunktet. Mange udtrykker et ønske om at få et konkret sted, man kan opholde sig efter kampen, hvis AGF har klaret sig godt. I den forbindelse er det afgørende at skabe zoner og områder, som retter sig til de forskellige grupper af tilskuere, som alle kommer til kampen.

Familier skal kunne komme i god tid, så børn kan deltage i aktiviteter såsom panna-fodbold og fodtennis. Samtidig skal fans fra stemningsafsnittet også have samme muligheder, men muligvis i andre zoner, så der tages hensyn til at den gode fodboldoplevelse ikke nødvendigvis er ens for alle.

Konkret peger flere fans på de planer, som FCM fremvist i forbindelse med etableringen af deres nye fanzone, der netop rummer elementer for alle fan-typer. Samtidig sikrer deres nye zoner overdækning og læ, så fanzonen kan bruges i al slags vejr og gennem hele sæsonen. Derudover fremhæves Brøndbys fanzone, der muliggør dyrkelsen af fællesskabet mellem de særligt dedikerede fans, mens stadion i Randers fremhæves for sit hensyn til børn.

På den fokuserede faninddragelse af tilhængerne fra stemningsafsnittet blev især Sankt Paulis indendørs faciliteter, der er dedikeret til fansene, fremhævet positivt. Her har man konstrueret et fan-hovedkvarter under tribunerne, hvor fans netop kan mødes før og efter kampene. Hvis kampoplevelsen på den måde forlænges, skabes der også mindre usikre trafikale situationer efter kampen. Det er således et ønske fra både fans og AGF selv, at en eller flere dele af fanzonen integreres i stadion.

Etablering af en sportsbar på stadion foreslås. To fordele fremhæves: Der skabes et rum, hvor fans kan mødes før og efter kampene. Samtidig kan en sportsbar i relation til stadion ligeledes sikre aktivitet i området, når der ikke er kampdag.

Toiletter mv.

Welfare facilities – Quality of restrooms, quantity, female and child WC facilities

Sekretariatet har modtaget mange input med hensyn til toiletfaciliteterne på stadion og i det omkringliggende område. Her fremhæves først og fremmest toiletternes standard. Her forventer mange tilhængere, at det nye stadions toiletter vil være markant forbedrede.

Flere kvinder påpeger, at der ikke er et tilstrækkeligt antal toiletter til kvinder. Der er i det hele taget et ønske om flere toiletter helt generelt.

En enkelt gruppe har fremhævet, at man med fordel kan gøre toiletterne mere interessante blandt andet gennem kunstnerisk udsmykning eller maling i klubbens farver.

Rammerne for et atmosfærefyldt stadion

Seating - Atmosphere, closeness to pitch, segregation / dedicated areas (ultras, family etc)

Nærhed til banen:

Der er fuldstændig enighed på tværs af alle fangrupper om, at fanoplevelsen på stadion skal være præget af en mere intens atmosfære. Som planerne allerede tilsiger, peger næsten alle tilhængere på, at løbebanen ikke skal være en del af det nye stadion. Man skal så tæt på banen som muligt. Derudover fremhæver flere fans, at en udfordring ved det nuværende stadion er den manglende overdækning og de åbne hjørner. Det er således centralt, at det nye stadion lukkes i alle hjørner – både af hensyn til stemning og atmosfære, men også af hensyn til læ for vind og vejr.

Der er også overordnet enighed om, at tribunerne bør være mere stejle, end hvad tilfældet er med den nedre tribune i dag – igen med henvisning til den intense stemning på stadion, hvor et godt udsyn er afgørende.

Tribuner:

På den åbne workshop blev det klart, at der blandt nogle tilhængere ikke er enighed om, hvorvidt stadion skal konstrueres med ét eller to niveauer på tribunen (såkaldt one tier eller to tiers). Nogle fans udtrykker en bekymring for, at man med én samlet tribune ikke kan udfylde alle pladser og skabe en tilstrækkelig god stemning – særligt til kampe, der ikke tiltrækker nok tilskuere til at udfylde kapaciteten. Denne gruppe af fans peger ligeledes på, at man uden to niveauer ikke har samme muligheder for at ophænge tifo'er og bannere.

Modsat er mange fans enige i beslutningen om, at det nye stadion skal bestå af tribuner med ét samlet niveau (one tier). Argumentet her er særligt et hensyn til atmosfæren på stadion. Det er en bekymring, at nogle tilskuere vil føle sig isolerede fra stemningen og resten af tilhængerne under kampene, hvis de sidder på et øvre niveau længere fra de andre fans.

Fans fra stemningsafsnittet har et stort ønske om, at et automatisk, indbygget hejsesystem til tifoe integreres i det nye stadion. For at skabe de bedste muligheder for at spænde tifoer ud over sæderne, er det ligeledes vigtigt, at sæderne ikke er placeret forskudt på tværs af rækkerne, men er parallelle.

I Kongelundens online idebank fremhæves ligeledes stadion i Hollandske Groningen. Her er et stort antal små "skybox'e" med tilhørende afskærmede tilskuerpladser til VIPs. Med bedre sæder

og en bedre sponsoroplevelse som denne, er ideen, at man kan tiltrække endnu flere sponsorer til klubben. Mange fans siger dog, at VIP-faciliteterne ikke må fylde for meget, og at det er de almindelige fans, man primært skal tage hensyn til.

Sæder:

Det bliver fremhævet, at de grå sæder, som er på stadion i dag, ikke afspejler klubbens farver og den gode stemning, som man forventer på et fodboldstadion. Flere ideer til sædernes farver og type har derfor været en del af tilhængernes input. Nogle peger på Jysk Park i Silkeborg, hvor et tilfældigt mønster af sæder i forskellige farver afspejler mangfoldighed. Det bidrager desuden til en god visuel effekt i de tilfælde, hvor en kamp ikke er udsolgt. Andre peger på, at man mere bevidst skal fremhæve klubbens farver, hvid og blå. Nogle foreslår, at det kan gøres ved at skrive "AARHUS" eller "AGF" i én af klubbens to farver.

Fans fra stemningsafsnittet ønsker et område med ståpladser, der så kan fyldes med sæder til europæiske kampe – som det blandt andet ses i fanafsnittet på MCH Arena. Dette kan skabe bedre vilkår for fankulturen, samt højne tilskuerkapaciteten.

Arkitektur og bæredygtighed:

Mange er interesserede i, at byens nye stadion netop skal være hele byens stadion, og derfor skal udgøre et arkitektonisk tilløbsstykke, som også kan tiltrække mennesker, når der ikke er kampdag. Der er altså en grundlæggende følelse af, at byens nye stadion også skal være byens stolthed på linje med blandt andre Dokk1, Aros og Moesgaard Museum. I den forlængelse peger enkelte på, at kunstinstallationer kan sikre denne storhed og stolthed.

Når tilhængerne spørges til bæredygtighed i konstruktionen af stadion, spiller det også en rolle for flere af de adspurgte. Blandt andet henvises til den nye hovedtribune på Fulhams hjemmebane "Craven Cottage" i London, hvor den nye hovedtribune har indtænkt træ som et centralt materiale. Generelt fremhæves træ ofte i både konstruktion og visuelt udtryk, fordi det kan skabe en sammenhæng til den omkringliggende skov. Yderligere foreslår flere, at man bør indtænke bæredygtige energikilder i konstruktionen af stadion. Nogle nævner vindmøller, mens mange også fremhæver solceller. Konkret er det blevet foreslået, at FN's 17 Verdensmål skal være styrende for alle beslutninger, der bliver taget i forbindelse med stadionbyggeriet.

Nogle tilhængere fremhæver dog, at man ikke må gå på kompromis med anvendeligheden og komforten på det nye stadion til fordel for arkitektur og bæredygtighed. Det vigtigste for disse tilhængere er en intens fodboldoplevelse inde i selve stadion, hvor man kan dyrke fællesskabet og se kampen helt tæt på banen.

Stadions til inspiration:

I de mange input, som Kongelundens Sekretariat har modtaget, har der været en lang række henvisninger til konkrete stadions rundt om i verden, som kan tjene som inspirationskilde i konkurrencen. De stadions, som er nævnt oftest, fremgår af nedenstående liste.

- Groupama Arena, Budapest, Ungarn
 - Referencestadion
- Emirates Stadium, London, UK
 - Dyrker historien og tilknytningen til fans
- Tottenham Hotspur Stadium, London, UK
 - Akustikplader i loftet, der sikrer en intens stemning
- Euroborg, Groningen, Nederlandene
 - Gode VIP-faciliteter
- Eleda Stadion, Malmö, Sverige
 - Passende størrelse
- Stadion An Der Alten Försterei, Berlin, Tyskland
 - God løsning mht. ståpladser
- Allianz Stadion, Wien, Østrig
 - One tier (ét niveau på tribunerne)
- Ramon Sanchez Pizjuan, Sevilla, Spanien
 - Stejle tribuner og lys i facaden
- Johan Cruyff Arena, Amsterdam, Nederlandene
 - Smalle gange mellem tilskuerrækkerne skaber stemning + solceller i tagkonstruktionen
- El Sadar, Pamplona, Spanien
 - Stejle tribuner og lignende tilskuertal
- Jysk Park, Silkeborg, Danmark
 - Two tier og stejle tribuner

Inputs til stadion fra byens unge borgere

I forbindelse med inddragelsen af Aarhus Kommunes borgere blev en række unge i alderen 15-16 år inviteret til en workshop på Frederiksbjerg-Læssøesgades Fritidscenter den 14. oktober 2021. I det følgende opsummeres de centrale input, som den yngre gruppe har bidraget med.

De unge, som deltog ved workshoppen oplyste, at de både kommer på stadion til fodboldkampene med forældre, men i høj grad også med deres venner. Samtidig oplyser de, at de først ankommer til stadion lige op til kampstart. Skal man få flere unge til at komme på stadion på regelmæssig basis samt opholde sig i områder i et større tidsrum, peger de adspurgte unge på, at oplevelse før og

efter kampen skal styrkes. Mulighed for at spille bordfodbold, FIFA-turnering, street-fodbold eller lignende bidrager alt sammen til en fodboldoplevelse udover det sædvanlige. Her supplerer enkelte af de unge med, at det omkringliggende område gerne må indeholde en skaterbane. De unge støtter ideen om et fodboldmuseum, der kan højne områdets attraktivitet, når der ikke er kamp.

I forbindelse med oplevelsen af selve kampen peger de unge, i tråd med de andre grupper, på, at det er for koldt at opholde sig på stadion – særligt i vinterhalvåret – på grund af den nuværende åbne konstruktion. Derudover forslås det, at byens nye stadion indeholder flere indgange og tilgangsveje. De skyldes, at de unge i forbindelse med kampene oplever, at man skal stå i kø i lang tid for at komme ind på stadion, mens det ligeledes tager lang tid at komme hjem igen. De unge efterspørger ligeledes et stå-afsnit, hvor man fanstemning er mere intens.

De unge foreslår også et større udbud af mad, hvor valgmuligheder uden svinekød såsom sandwiches eller pizza er konkrete forslag. De unge efterlyser derudover, at introduktionen af spillere, facts og highlights kommer til at spille en større rolle i forbindelse med afviklingen af kampen. Her kritiseres særligt de to eksisterende storskærme for at være for små til at efterkomme denne opgave.

Flere af de unge peger på, at billetpriserne er for dyre, og man efterspørger derfor særlige ungdoms-/studierabatter, så fodboldoplevelsen udbredes til flere. De unge foreslår i den forbindelse, at 'Ung i Aarhus' og de enkelte ungdomsklubber kan samarbejde med AGF om at udbrede informationer om relevante arrangementer på stadion samt i Kongelunden generelt.